

حدود ۲۰ درصد از زوجها بدون فرزند هستند و ۳۲ درصد یک فرزند دارند| در صورت تداوم این روند ایران در آینده نزدیک با کاهش شدید نیروی کار مواجه خواهد شد| تهران، خراسان رضوی و سیستان و بلوچستان بالاترین آمار زاد و ولد را دارند.

معاون بهداشت وزارت بهداشت ایران هشدار داد؛

معاون بهداشت وزارت بهداشت با هشدار نسبت به روند سالمندی کشور اعلام کرد:

میانگین سنی جمعیت ایران به ۳۵ سال رسیده و در صورت تداوم این روند، کشور در آینده نزدیک با چالش‌های ساختاری و کاهش شدید نیروی کار مواجه خواهد شد.

به گزارش اسپادانا خبر، معاون بهداشت همچنین از اجرای دو سیاست تشویقی در دولت خبر داد و گفت:

اعمال امتیازات استخدامی برای کارکنان دولت دارای فرزند سوم تا پنجم و تخفیف‌های مالیاتی برای مستخدمین دارای سه فرزند و بیشتر که در حال حاضر در وزارت بهداشت و سایر دستگاه‌ها در حال اجرا هستند

رئیس با اشاره به تجربه کشورهای دیگر گفت:

چین با رسیدن نرخ باروری به ۰.۸ در شانگهای، با بحران جمعیتی جدی مواجه شده است. ژاپن نیز با میانگین سنی ۴۸.۶ سال، به دلیل قرار گرفتن در مرحله سالمندی ساختاری، حتی با اجرای سیاست‌های حمایتی نیز موفق به تغییر مسیر نشده است. زمانی که نرخ باروری به زیر ۱.۲ برسد، کشور وارد مرحله "چاه جمعیتی" می‌شود. وضعیتی که بازگشت از آن بسیار دشوار است. به همین دلیل باید با اقدام به موقع و سیاست‌گذاری هوشمندانه، مسیر پایداری جمعیت را حفظ کرد. هند با میانگین سنی ۲۸.۷ سال و ازبکستان با ورود زودهنگام به سیاست‌های جمعیتی، نمونه‌هایی موفق در سطح بین‌المللی هستند که باید از آنها درس گرفت.

به اعتقاد رئیس، آینده کشورها نه فقط به منابع مالی بلکه به سرمایه انسانی و ترکیب جمعیتی آنها وابسته است. ما نیز باید از این فرصت طلایی بهره ببریم و با تکیه بر داده، قانون و مشارکت دانشگاه‌ها، آینده‌ای امن و سالم برای نسل‌های بعدی بسازیم.

معاون بهداشت وزارت بهداشت با اشاره به روند تأخیر در سیاست‌گذاری‌های جمعیتی گفت:

ما در طول سه دهه اخیر با تأخیر حدود ۱۰ تا ۱۵ ساله نسبت به زمان مناسب مداخله، فرصت طلایی جبران شکاف فرزندآوری را از دست دادیم. در حال حاضر، بیش از ۳۰ درصد جمعیت ژاپن بالای ۶۵ سال سن دارند؛ یعنی از هر سه نفر، یک نفر سالمند است. این وضعیت در آینده نزدیک برای کشورهایمانند کره جنوبی، تایوان و هنگ‌کنگ نیز پیش‌بینی می‌شود و حتی از کشورهای اروپایی مانند ایتالیا، اسپانیا و یونان نیز در سرعت سالمندی پیشی خواهند گرفت.

رئیس با ساختار سنی زنان متأهل در سن باروری اشاره کرد و گفت:

متأسفانه در حال حاضر ۶۰ درصد زنان متأهل در سنین ۳۵ تا ۴۹ سال قرار دارند؛ یعنی گروهی که فرصت باروری آن‌ها به سرعت در حال پایان یافتن است. این یعنی بخش بزرگی از جمعیت هدف، زمان محدودی برای فرزندآوری دارد و اگر اقدامی فوری صورت نگیرد، جبران آن ممکن نیست. در سال ۱۳۶۵، از میان ۱۰ میلیون زن متأهل در سن باروری، حدود ۲ میلیون تولد ثبت شده بود، اما اکنون با ۱۶ میلیون زن متأهل، کمتر از یک میلیون تولد سالانه داریم. این کاهش شدید زاد و ولد یک هشدار جدی برای آینده کشور است و نیاز به مداخله هوشمندانه و علمی دارد. بررسی‌های ما نشان می‌دهد که فرزند اول و دوم در حال کاهش هستند، اما فرزند سوم، چهارم و پنجم رشد جزئی داشته‌اند. با این حال، این گروه هنوز بخش کوچکی از کل ولادت‌ها را تشکیل می‌دهند و سیاست‌گذاری اصلی باید بر حمایت از فرزند اول و دوم متمرکز باشد. بیشترین سهم زایمان مربوط به زنان در گروه سنی ۲۵ تا ۳۹ سال است که ۷۰ درصد مولید را به خود اختصاص می‌دهند. این یعنی تمرکز مداخلات باید در این بازه سنی باشد. همچنین تنها ۲۲ درصد از زایمان‌ها توسط زنان ۱۵ تا ۲۴ سال انجام می‌شود و گروه سنی ۴۰ تا ۵۴ سال نیز سهمی ۷ درصدی دارند.

وی با اشاره به استان‌هایی که بالاترین آمار تولد را دارند، گفت:

استان‌های تهران، خراسان رضوی و سیستان و بلوچستان بالاترین آمار را دارند، اما باید در نظر داشت که بخشی از این آمار به جمعیت بالا و مهاجری این استان‌ها مرتبط است. در میان شهرها نیز تهران، مشهد، اهواز و زاهدان بیشترین تعداد ولادت را ثبت کرده‌اند. میانگین سن مادران در اولین زایمان به ۲۷.۵ سال و برای پدران به ۳۲.۳ سال رسیده است. در برخی استان‌ها مانند سیستان و بلوچستان، سن اولین ازدواج و فرزندآوری همچنان پایین‌تر از میانگین کشوری است، اما در استان‌های مانند تهران، ایلام و فارس، سن ازدواج و فرزندآوری با تأخیر قابل توجهی مواجه است.

معاون بهداشت در ادامه با ارائه آماری از ازدواج و طلاق گفت:

متأسفانه در اغلب استان‌های کشور، روند ازدواج از سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۳ کاهش یافته است. کاهش ازدواج، عامل اصلی کاهش تولد و در نهایت کاهش جمعیت است. هرچند در دو سال اخیر روند طلاق کاهش یافته، اما این کاهش بیشتر ناشی از کاهش ازدواج است و نه بهبود در روابط زوجین.

وی درباره زایمان‌های سزارین نیز هشدار داد و گفت:

میزان سزارین در کشور بالاست و از سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳، همواره بالای ۵۰ درصد بوده‌ایم. استان‌هایی مانند گیلان با ۸۰ درصد و دانشگاه‌های ایران، آذربایجان شرقی و ایلام، جزو بالاترین‌ها هستند. در مقابل، شهرهایی مانند آبادان، سبزوار، زابل، زاهدان و تربت‌جام پایین‌ترین آمار را دارند.

وی با اشاره به دستاوردهای نظام سلامت در کاهش مرگ‌ومیر مادران و نوزادان گفت:

خوشبختانه نرخ مرگ نوزادی که حدود سه دهه قبل ۱۵۰ در هزار تولد بود، امروز به ۸.۳ در هزار کاهش یافته که یکی از دستاوردهای افتخارآمیز حوزه سلامت کشور است. همچنین ۳۵۷ مرکز فعال در کشور در زمینه نجات نوزادان و مراقبت‌های نوزادی نقش کلیدی ایفا می‌کنند که باید تقویت و توسعه یابند.

رئیس‌ی با تأکید بر اهمیت زمان و فرصت محدود باقی‌مانده، افزود:

ما در یک بزنگاه تاریخی قرار داریم. اگر امروز برای بازگشت به مسیر رشد جمعیتی اقدام نکنیم، فردا بسیار دیر خواهد بود. برای حفظ آینده ایران، باید امروز تصمیم‌های جدی گرفت.

برچسب‌ها: [جمعیت](#) [1]

[فرهنگ](#) [2]

[وزارت بهداشت](#) [3]